

VI PROCES PRIVATIZACIJE

Proces privatizacije i dalje stoji, čekajući novu vladu i stavove koje bi ona trebalo da zauzme po pitanju preostalih medija u kojima država vlasnički učestvuje. Ono što se o tim stavovima moglo zaključiti iz izjava lidera nove skupštinske većine o prodaji udela u izdavaču dnevnog lista „Politika“, može samo da zabrine. Naime, u kontekstu najavljenog povlačenja nemačke WAZ medijske grupe iz srpskih medija (WAZ pored udela u „Politici“, učestvuje i u vlasništvu novosadskog „Dnevnika“, a neuspešno je pokušavao da preuzme i „Novosti“), mediji su sredinom jula preneli da je ova kompanija ruskoj „East media group“ iz Moskve prodala 50 odsto udela u preduzeću „Politika novine i magazini“ za ukupno 4,7 miliona evra. Prodaja je usledila nakon što državna „Politika“ a.d., koja je vlasnik preostalih 50 odsto u „Politika novine i magazini“, nije iskoristila svoje pravo preče kupovine. Kontroverznu je izazvala činjenica da je „East media group“ iz Moskve potpuno nepoznato preduzeće, što je uzrokovalo sumnju da se iza njega zapravo krije neko od domaćih tajkuna povezanih sa Demokratskom strankom koja nakon izbora odlazi u opoziciju. Prodaja WAZ-ovog udela u „Politici“ može se posmatrati iz dva ugla. Jedan se tiče transparentnosti medijskog vlasništva. Podsetimo, u Srbiji je još 2008, odnosno 2009. godine, vođena javna rasprava o Zakonu o javnosti i nedozvoljenom objedinjavanju vlasništva javnih glasila, ali nacrt koji je tada pripremljen nikada nije ušao u skupštinsku proceduru. Tim nacrtom bilo je predviđeno da se nominalni vlasnici i lica za koja nominalni vlasnici drže udele u medijima, smatraju povezanim licima, kao i da se podaci o licima za koja nominalni vlasnici drže udele u medijima obavezno upisuju u medijski registar. Kako taj nacrt nije postao zakon, tako ni obaveza upisivanja u registar lica za koja nominalni vlasnici drže udele ne postoji. U tom smislu, čak i da „East media group“ iz Moskve jeste samo nominalni suvlasnik „Politike“, on nije u obavezi da obelodani informacije o licima za koja drži udeo. No, dok je sa jedne strane činjenica da transparentnost medijskog vlasništva u Srbiji objektivno nije obezbeđena u dovoljnoj meri, ono što brine u vezi sa reakcijom lidera nove skupštinske većine na prodaju WAZ-ovog udela u „Politici“, jeste okolnost da ta većina pokazuje ambiciju da kontroliše čak i promet već privatizovanih udela u medijima. Ako je nova vlast toliko zabrinuta što 50% udela u „Politici“, koji je već privatizovan, prelazi, mimo njene kontrole, iz vlasništva jedne strane privatne kompanije u vlasništvo druge strane privatne kompanije, postavlja se pitanje kako će se ta ista vlast, očigledno željna da apsolutno kontroliše ko poseduje udele u medijima, pomiriti sa privatizacijom preostalih državnih 50% udela u „Politici“, odnosno, sa gubitkom državnog vlasničkog udela, pa samim tim i kontrole po osnovu vlasništva, u preostalim neprivatizovanim medijima uopšte. Izgleda da nas u budućnosti čeka težak posao postizanja pravog balansa između opravdane potrebe da se obezbedi transparentnost medijskog vlasništva, s jedne strane, i ambicije vladajuće oligarhije da, pravdajući to zahtevima transparentnosti,

kontroliše da vlasnici medija postaju samo oni koji bi im bili politički saveznici, a ne i neko drugi – s druge strane.